

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_27_DOBRÝ_VOJAK_SVEJK		
Název materiálu:	Dobry vojak Švejk		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	9.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	13. 12. 2012
Jméno autora:	Mgr. Magdalena Obšivačová		
Klíčová slova:	Postava dobrého vojáka Švejka, jeho charakteristika, nezaměnitelnost a ojedinelost díla ve světové literatuře		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák se seznámí ukázkou z románu o vojáku Švejkovi, se stylem tohoto díla a s jedinečnou postavou, dokáže některé znaky díla a postavy vyvodit z textu a aplikovat v následné samostatné četbě.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Komunikační, sociálně personální		
Anotace, metodický list:	Žák se seznámí s románem Osudy dobrého vojáka Švejka, s jeho stylem a jeho hlavní postavou		
Použité zdroje:	http://www.volny.cz/vladimir.fuksa/svk%20web/2-01.htm		

Popis hodiny

- Úvod – co víte o Švejkovi? Kde jste se s ním setkali?
- Četba ukázky, ujasnění si neznámých slov, nejasnosti.
- Úkoly K textu:
 - Zpracujte stručnou dějovou kostru ukázky, kde a co se stalo/děje
 - K tisku pro žáka** Co tvoří „zbytek“ textu a jak k základnímu obsahu děje patří
 - Osudy dobrého vojáka Švejka jsou románem humorného ladění. Souhlasíš s tím? Jak je dosaženo komického efektu?
 - Která z historek vám přijde obzvláště povedená?
 - Co si myslíte o Švejkovi? Jak byste jej charakterizovali? Co je jeho hlavním znakem? Jak Švejk mluví? Je to blb nebo je chytřejší než jeho nadřízený? Proč se tak chová? Proč je možné román o Švejkovi nazývat protiválečným románem?
- Shrnutí charakteristiky a zápis do sešitu
- Práce navíc - je možné žákům vysvětlit hloubku Haškova humoru např. v oblasti slovní zásoby: na příkladu inspekčního generála, kterého Švejk nazývá Purkrábek (purkrabí byl správce hradu, purkrábek je jeho zdrobnělina).
- Úkol – přečíst si jinou z ukázek z románu a hledat podobné jevy

*Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.
Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TEXT

V jednom kupé druhé třídy rychlíku Praha-České Budějovice byli tři, nadporučík Lukáš, naproti kterému seděl starší pán, úplně holohlavý, a Švejk, který stál skromně u dveří k chodbě a chystal se právě vyslechnout nový příval hromobití nadporučíka Lukáše, který, nedbaje přítomnosti holohlavého civilisty, hřímal Švejkovi do duše po celé trati, kterou projeli, že je boží dobytek a podobné.

Nešlo o nic jiného než o maličkost, o počet zavazadel, které Švejk opatroval.

"Ukradli nám kufr," vytýkal nadporučík Švejkovi; "to se jen tak řekne, holomku!"

"Poslušně hlásím, pane obrlajtnant," ozval se tiše Švejk, "dovopravdy ho ukradli. Na nádraží se vždycky potlouká moc takových šizuňků a já si to představuju tak, že jednomu z nich se nepochybně zamlouval váš kufr a ten člověk že nepochybně využítkoval toho, jak jsem vodu zavazadel, abych vám vohlásil, že s našima zavazadlami je všechno v pořádku. Von moh ten náš kufr ukradnout právě jen v takovej příznivej okamžik. Po takovým okamžiku voni pasou. Před dvěma léty na Severozápadním nádraží ukradli jedné paničce kočárek i s holčičkou v peřinkách a byli tak šlechetní, že holčičku vdevzdali na policejní komisařství u nás v ulici, že prej ji našli pohozenou v průjezdě. Potom udělaly noviny z tý ubohý paní krkavčí matku."

A Švejk důrazně prohlásil: "Na nádraží se kradlo vždycky a bude se krást dál. Jinak to nejde."

"Já jsem přesvědčen, Švejku," ujal se slova nadporučík, "že to s vámi jednou prachšpatně skončí. Pořád ještě nevím, děláte-li ze sebe vola nebo jste se už volem narodil. Co bylo v tom kufru?"

"Dohromady nic, pane obrlajtnant," odpověděl Švejk, nespouštěje oči z lysé lebky civilisty sedícího naproti nadporučíkovi, který, jak se zdálo, nejevil pražádný zájem o celou záležitost a četl si Neue freie Presse, "v celým tom kufru bylo jen zrcadlo z pokoje a železnej věšák z předsíně, takže jsme vlastně neutrpěli žádný ztráty, poněvadž zrcadlo i věšák patřily panu domácimu."

Vida hrozný posuněk nadporučíkův, pokračoval Švejk laskavým hlasem: "Poslušně hlásím, pane obrlajtnant, že jsem vo tom, že ten kufr bude ukradenej, napřed nic nevěděl, a co se týká toho zrcadla a věšáku, tak jsem to voznámil panu domácimu, že mu to vrátíme, až přijdem z vojny domů. V nepřátelskejch zemích je hodně zrcadel i věšáků, takže ani v tomhle případě nemůžeme utrpět s panem domácím žádnou ztrátu. Jakmile dobyjeme nějaký město..."

"Kušte, Švejku," strašlivým hlasem skočil do toho nadporučík, "já vás jednou předám k polnímu soudu. Rozvažte si dobře, jestli nejste nejprachpitomějším chlapem na světě. Některý člověk, kdyby žil tisíc let, nevyvedl by tolik pitomostí jako vy během těch několika neděl. Doufám, že jste to také pozoroval?"

"Poslušně hlásím, že jsem to, pane obrlajtnant, pozoroval. Já mám, jak se říká, vyvinutej pozorovací talent, když už je pozdě a něco se stane nepřijemnýho. Já mám takovou smůlu jako nějaký Nechleba z Nekázanky, který tam chodil do hospody V čubčím háji. Ten chtěl vždycky dělat dobrotu a vod soboty vést novej život, a vždycky na druhej den říkal: Tak jsem vám, kamarádi, k ránu pozoroval, že jsem na pryčně. A vždycky ho to stihlo, když si umínil,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

že půjde v pořádku domů, a nakonec se vysvětlilo, že porazil někde nějakou vohradu nebo vypráh koně drožkářovi nebo si chtěl pročistit fajfku pérem z kohoutího chvostu nějaký policejní patroly. Von byl z toho celej zoufalej a nejvíc mu to bylo líto, že se ta směla táhne po celý generace. Jeho dědeček šel jednou na vandr..."

"Dejte mně pokoj; Švejku, s vašimi výklady." "Poslušně hlásím, pane obrlajtnant, že všechno, co zde povídám, je svatosvatá pravda. Jeho dědeček šel na vandr..."

"Švejku," rozčilil se nadporučík, "ještě jednou vám přikazuji, abyste mně nic nevykládal, nechci nic slyšet. Až přijedeme do Budějovic, pak si to s vámi vyřídím. Víte, Švejku, že vás dám zavřít?"

"Poslušně hlásím, pane obrlajtnant, že to nevím," měkce řekl Švejk, "ještě jste se vo tom nezmiňoval."

Nadporučíkovi bezděčně zacvakaly zuby, vzdychl si, vytáhl z pláště Bohemii a četl zprávy o velkých vítězstvích, o činnosti německé ponorky E na Středozemním moři, a když přišel na zprávu o novém německém vynálezu na vyhazování měst do povětří pomocí zvláštních bomb vrhaných z letadel, které vybuchují třikrát za sebou, byl vyrušen hlasem Švejka, který promluvil na holohlavého pána:

"Dovolte, vašnosti, neráčíte být pan Purkrábek, zástupce banky Slávie?"

Když holohlavý pán neodpovídal, řekl Švejk nadporučíkovi:

"Poslušně hlásím, pane obrlajtnant, že jsem jednou četl v novinách, že normální člověk má mít na hlavě průměrně 60 až 70 tisíc vlasů a že černý vlasy bývají řidší, jak je vidět z mnohých případů."

A pokračoval neúprosně dál: "Potom říkal jednou jeden medik v kavárně U Špírků, že padání vlasů zaviňuje duševní pohnutí v šestinedělí."

A nyní se stalo něco hrozného. Holohlavý pán vyskočil na Švejka, zařval na něho: "Marsch heraus, Sie Schweinkerl," vykopl ho do chodby a vrátiv se do kupé uchystal malé překvapení nadporučíkovi tím, že se mu představil.

Byl to nepatrný omyl. Holohlavé individuum nebylo panem Purkrábkem, zástupcem banky Slávie, ale pouze generálmajorem von Schwarzburg. Generálmajor konal právě v civilu inspekční cestu po posádkách a jel překvapit Budějovice.

Byl to nejstrašnější inspekční generál, který se kdy narodil, a našel-li něco v nepořádku, vedl jen tuto rozmluvu s veliteli posádek:

"Máte revolver?" "Mám." "Dobše! Na vašem místě bych věděl, co s ním dělat, neboť co zde vidím, to není posádka, ale stádo sviní."

<http://www.volny.cz/vladimir.fuksa/svk%20web/2-01.htm>